

مدیریت آموزش و پرورش ناحیه سه کرمانشاه
کارشناسی تکنولوژی و گروه های آموزشی
گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی دوره اول متوسطه
فارسی پایه نهم
درس شانزدهم (آرزو)
مدرسین: لیلا پورولی ، سحر یوسفی و پریسا عزیزی
با نظارت علمی سرگروه آموزشی ، آقای ولی کیانی پور
سال تحصیلی:
۱۴۰۱ - ۱۴۰۰

پیش از هر چیز برایت آرزو مندم که به خوبی ها عشق بورزی
و نیکان و نیکویی ها نیز به تو روی بیاورند.
آرزو دارم دوستانی داشته باشی،
برخی نادوست و برخی دوست دار
که دست کم، یکی در جمعشان
مورد اعتمادت باشد.
چون زندگی بدین گونه است،
برایت آرزو مندم که دشمن نیز داشته باشی،
نه کم و نه زیاد، درست به اندازه،
تا گاهی باورهایت را مورد پرسش قرار دهند،
که دست کم یکی از آنها اعتراضش، به حق باشد،
تا زیاده به خودت غره نشوی.

هم چنین، برایت آرزو مندم صبور باشی
نه با کسانی که اشتباهات کوچک می کنند
که این کار ساده ای است
بلکه با کسانی که اشتباهات بزرگ می کنند.
امید دارم به پرنده ای دانه بدی و به آواز مرغ سحری گوش کنی
وقتی که آواز سحرگهی اش را سری دهد.

تاریخ ادبیات

متن زیبا و قابل تأملی از ویکتور هوگو را خواندیم که سرشار از آموزه‌های اخلاقی و به تعبیری علم زندگی است. ویکتور هوگو از شاعران و نویسندگان فرانسوی آزادی خواه مکتب رمانتیسم در قرن نوزدهم بود. «بینوایان» از مشهورترین آثار اوست.

چرا که از این راه

احساسی زیبا خواهی یافت، به رایگان.

امیدوارم که دانه‌ای هم بر خاک بیفتانی،

هرچند خرد بوده باشد

و با رویدنش همراه شوی

تا دریایی چقدر زندگی در یک درخت جریان دارد.

آرزو مندم اگر به پول و ثروتی رسیدی،

آن را پیش رویت بگذاری و بگویی:

این دارایی من است.

فقط برای اینکه آشکار شود که امتان ارباب دیگری است!

آری، پول ارباب بدی است؛ اما خد مگزار خوبی است.

و در پایان برایت ای مهربان، آرزو مندم

همواره دوستی خوب و یکدل داشته باشی

تا اگر فردا آزاده شوی یا پس فردا شادمان گشتی،

با هم از عشق سخن بگویید و دوباره شکوفا شوید.

ویکتور هوگو، با اندکی تغییر

لغات دشوار:

- غرّه: مغرور، فریفته شدن
- خُرد: کوچک (ارزش املائی دارد)
- ** نقش‌های دستوری مهم و نکات برجسته در متن درس:
- - بیش از هر چیز برای آرزومندم که به خوبی ها عشق بورزی و نیکان و نیکویی ها نیز به تو روی بیاورند.
- هر: صفت مبهم و وابسته پیشین است.
- - تا زیاده به خودت غرّه نشوی. همچنین برای آرزومندم صبور باشی
- غرّه و صبور: هر دو مسند هستند .
- این، دارایی من است.
- این = ضمیر اشاره که نقش نهاد گرفته است (دیگر صفت اشاره نیست)
- - آری! پول ارباب بدی است؛ اما خدمتگزار خوبی است.
- خدمتگزار: این کلمه ارزش املائی نیز دارد.

خود ارزیابی

• ۱- چرا شاعرمی گوید: انسان باید دشمن هم داشته باشد؟

• تا با شنیدن نقد و انتقادهای مخالفان، خود را ارزیابی کند و بهتر بشناسد.

• ۲- چرا پول ارباب بدی است، اما خدمتگزار خوبی است؟

• زیرا تا زمانی که پول به عنوان وسیله باشد، می تواند برای همه انسان ها مفید باشد؛ اما اگر انسان برده پول و قدرت شود، از روح انسانی اش دور می شود.

• ۳- اگر شما جای شاعر بودید، برای دوستانتان چه آرزویی داشتید؟

• آرزو می کردم که در سختی ها احساس ناتوانی و ناامیدی نکنند و قدرت درونی خود را بیابند.

ساخت و تجزیه کلمات:

۱- **کلمه ساده**: کلمه ای است که فقط از یک بخش معنادار ساخته شده باشد و معنای مستقل و روشنی دارند و نمی توان آنها را به اجزایی بخش کرد مانند: گل ، آب ، دبیر ، خانه ، فرهنگ ، میز ، کتاب ، کاغذ.

۲- **مشتق**: کلمه ای است که از یک بخش معنادار و یک جزء وندی (پیشوند و پسوند) تشکیل شده است مانند: گلدان (بخش معنادار + پسوند)، آبی (بخش معنادار + پسوند)، دبیرستان (بخش معنادار + پسوند)، شادمان = شاد + مان (جز معنادار + پسوند)، بی ادب (پیشوند + بخش معنادار) تعمیرگاه = تعمیر + گاه (بخش معنادار + پسوند)، آرزومند = آرزو + مند (بخش معنادار + پسوند)، نی زار = نی + زار (بخش معنادار + پسوند). به این واژه ها از نظر ساخت «وندی» یا «مشتق» گفته می شود.

نکته: پسوندهای مکان مثل زار در نمکزار، شوره زار، گلزار یا ستان در بیمارستان، دبیرستان، گاه در تعمیرگاه: بخش بی معنا و وندی و مشتق ساز به حساب می روند.

۳- **مرکب**: راه + آهن // خدمت + گزار // هوا + پیما // سر + دبیر // آب + راه // همگی کلماتی هستند که از دو بخش یا چند بخش مستقل و معنادار تشکیل شده اند.

تذکرات مهم: موارد زیر به تنهایی باعث نمی شوند که کلمات از حالت ساده خارج شوند:

- نشانه های جمع (ها ، ان و ی نکره) ؛ آدم ها ، معلمان، (ی) کتابی خریدم
- تر و ترین در آخر صفت و قید ؛ خوب تر ، بالا ترین
- پیشوند های صرفی ؛ ب ، می و ن - می روم / نرو / بیاید
- ضمائر شخصی متصل که به اسم می چسبند . - م ، - ت ، - ش ، - تان ، - شان .
- فعل های کمکی در ماضی نقلی ام ، ای ، است ، ایم ، اید ، اند .

**** یادمان باشد که بن ماضی و بن مضارع در شمار جزءهای معنادار هستند.**

تمرین

دانش آموزان عزیز ساختمان کلمات زیر را تجزیه کنید و نوع کلمه را مشخص کنید.

شایسته :

سخنگو:

سخنران:

دانشجو:

درس خوان:

گلخانه:

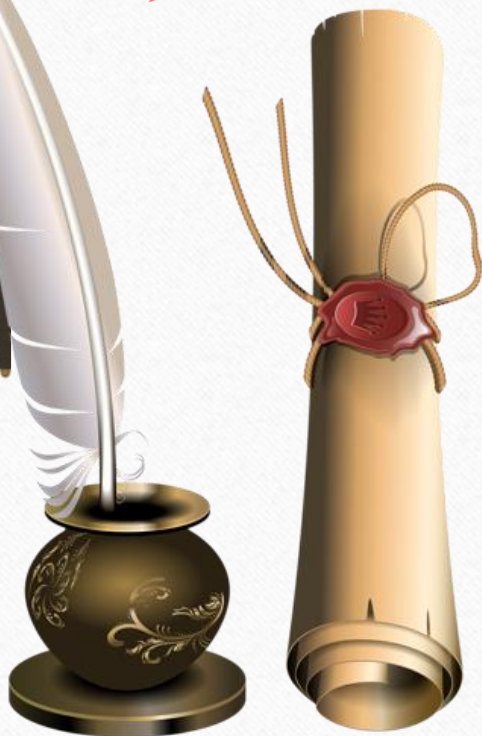
دستکش:

خوردنی:

پوشاننده:

دریا:

دنیا دوست:

۱ برای هر واژه، دو هم‌خانواده بنویسید و در جدول قرار دهید.

غَرّه	غرور	مغرور
اعتماد	معتد	عماد(ستون)
احساس	حواس	محسوس
اعتراض	معترض	تعرض

۲ یکی از بندهای درس را که بیشتر می‌پسندید انتخاب کنید و دلیل انتخاب خود را

توضیح دهید. آری! پول ارباب بدی است؛ اما خدمتگزار خوبی است. چون به ما یادآوری می‌کند که هدف از داشتن و تلاش برای کسب پول چیست؛ زندگی و روح انسانی مان را قربانی این راه نکنیم.

۳ ساخت هر واژه را مشخص کنید.

پرنده، دشمن، خدمتگزار، هواپیما، سردبیر، راه‌آهن، تعمیرگاه، نی‌زار، آبراه، فکر، ساده، آرزومند

ساده	وندی	مرکب
دشمن	پرنده	راه آهن
فکر	تعمیرگاه	خدمتگزار- هواپیما
ساده	آرزومند- نی زار	سردبیر- آبراه

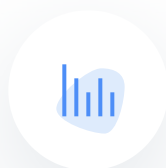
جایی نرسد کس به توانایی خویش
اَلَا تَوْجِرَاغ رَحْمَتِش داری پیش

سعدی

اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار

تمام پایه ها

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال

همیشه رایگان

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد